

Konferens om fördelningspolitik

Finanspolitiska rådet

18 juni, 2012

Lars Jonung

FINANSPOLITISKA RÅDET

SWEDISH FISCAL POLICY COUNCIL

Rådets nya instruktion

7 § Rådet ska även, med utgångspunkt i den ekonomiska vårpropositionen och budgetpropositionen

1. bedöma hur finanspolitikens inriktning förhåller sig till konjunkturutvecklingen,

2. bedöma om finanspolitiken ligger i linje med god långsiktigt uthållig tillväxt samt leder till långsiktigt hållbar hög sysselsättning,

3. granska tydligheten i dessa propositioner, särskilt med avseende på angivna grunder för den ekonomiska politiken samt skälen för förslag till åtgärder, och

4. analysera effekterna av finanspolitiken på välfärdens fördelning på kort och lång sikt.

Rådets nya instruktion

analysera effekterna av finanspolitiken på välfärdens fördelning på kort och lång sikt.

Finanspolitiken – via den offentliga sektorns inkomster (skatter) och utgifter - påverkar på ett fundamentalt sätt fördelningen av inkomster och förmögenheter i samhället.

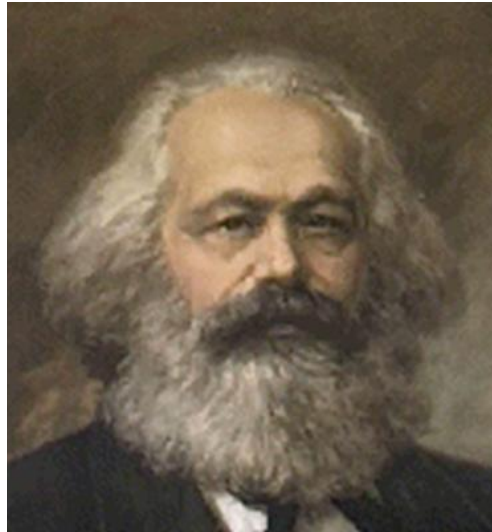
De stora striderna inom svensk politik har gällt fördelningspolitiken eller haft centrala effekter på fördelningen

Ekonomisk politik handlar om fördelning.

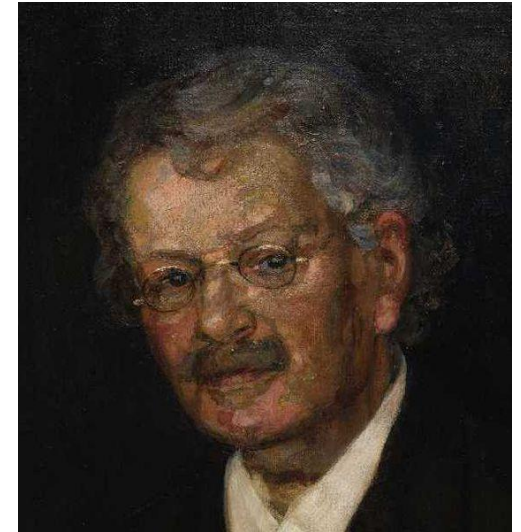
Analys av fördelning är ett centralt element i den ekonomiska teorins historia

Adam Smith

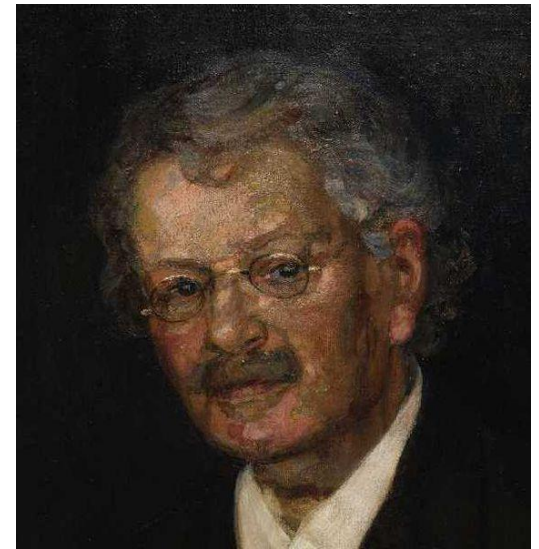
Karl Marx

Knut Wicksell

1. Fördelningsteori – gränsproduktivitetsteorin

2. Beskattningsteorin - frivillighetens princip

2. Fördelningsspolitik:

”fördelningsreformer som skulle komma den ekonomiska tävlingen att ske under lika villkor”.

För alla tillgänglig skola

Höga arvsskatter (karaktärsförsämrande verkan av stora ärvda förmögenheter bör motverkas)

4. Wicksells prisstabiliseringsnorm (dagens inflationsmål – central i modern makro) motiverades med fördelningshänsyn.

”Modern makro” (före krisen) och fördelningsanalys

Två skilda världar före dagens kris.

Stabiliseringspolitikens teori – sedan 1970-talets genombrott för Chicagoskolan, rationella förväntningsteorin, nykeynesianism, inflationsmålsanalys, DSGE-ansatsen, m fl – saknade koppling till fördelningen av inkomster och förmögenheter.

Stabiliseringspolitikens empiri gav föga uppmärksamhet åt fördelningsaspekter

(Jackson Hole: Var Greenspans världens bästa centralbankschef eller bara en av de bästa?)

Modern makro (efter krisen) och fördelningsanalys

Dagens kris bidrar till nytt intresse för fördelningsfrågor:

1. Är dagens finanskris orsakad av växande olikheter inom det amerikanska samhället? Raghuram Rajan, Fault Lines (2010).

2. Vem ska betala för krisens kostnader? Staten (skattebetalarna) eller bankerna-det finansiella systemet?

3. Vem ska betala för eurokrisen – långivarna i norr eller låntagarna i söder?

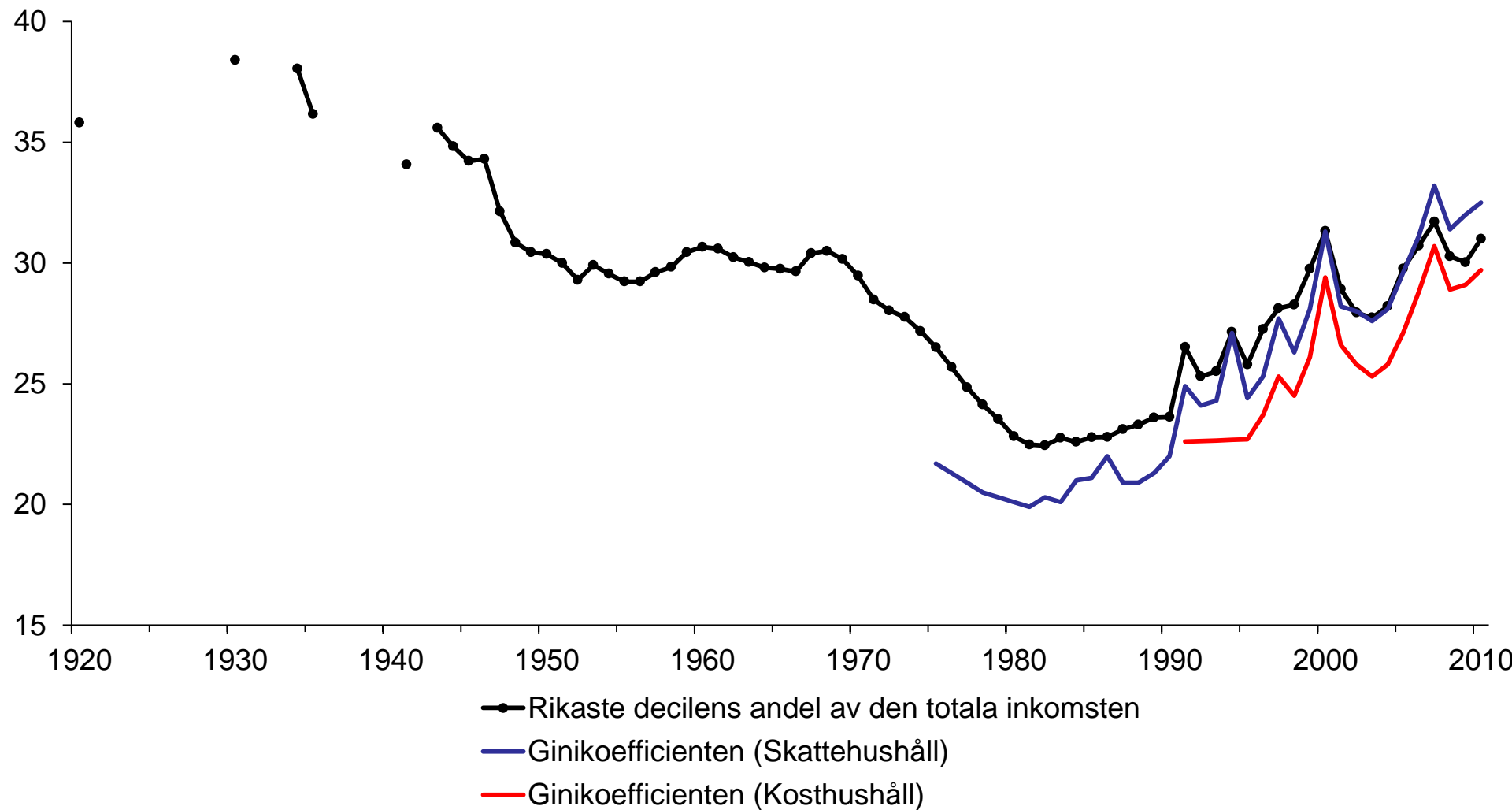
Modern makro (efter krisen) och fördelningsanalys

Nytt intresse för fördelningsfrågor – förutom krisen:

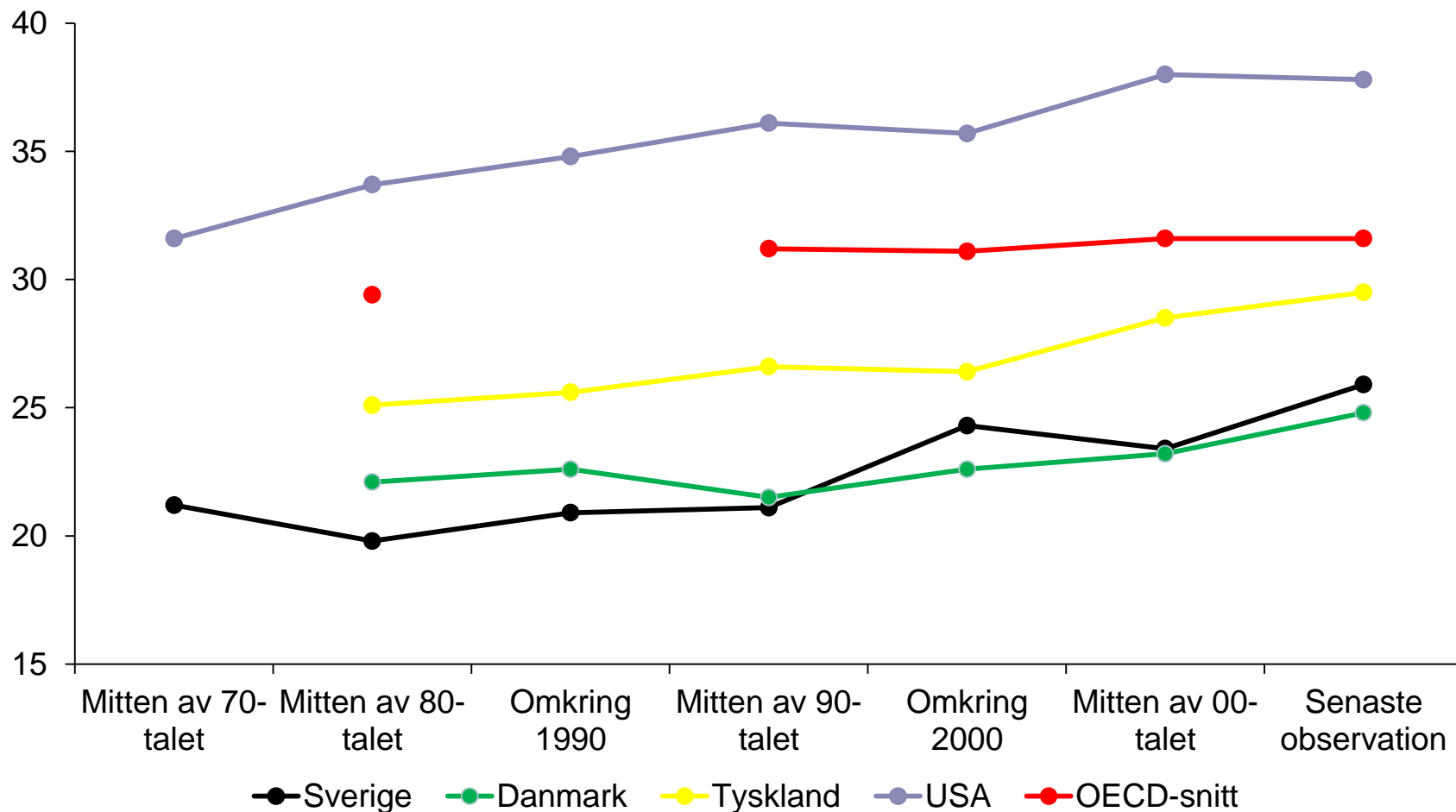
4 De globala obalanserna – globaliseringens vinnare och förlorare

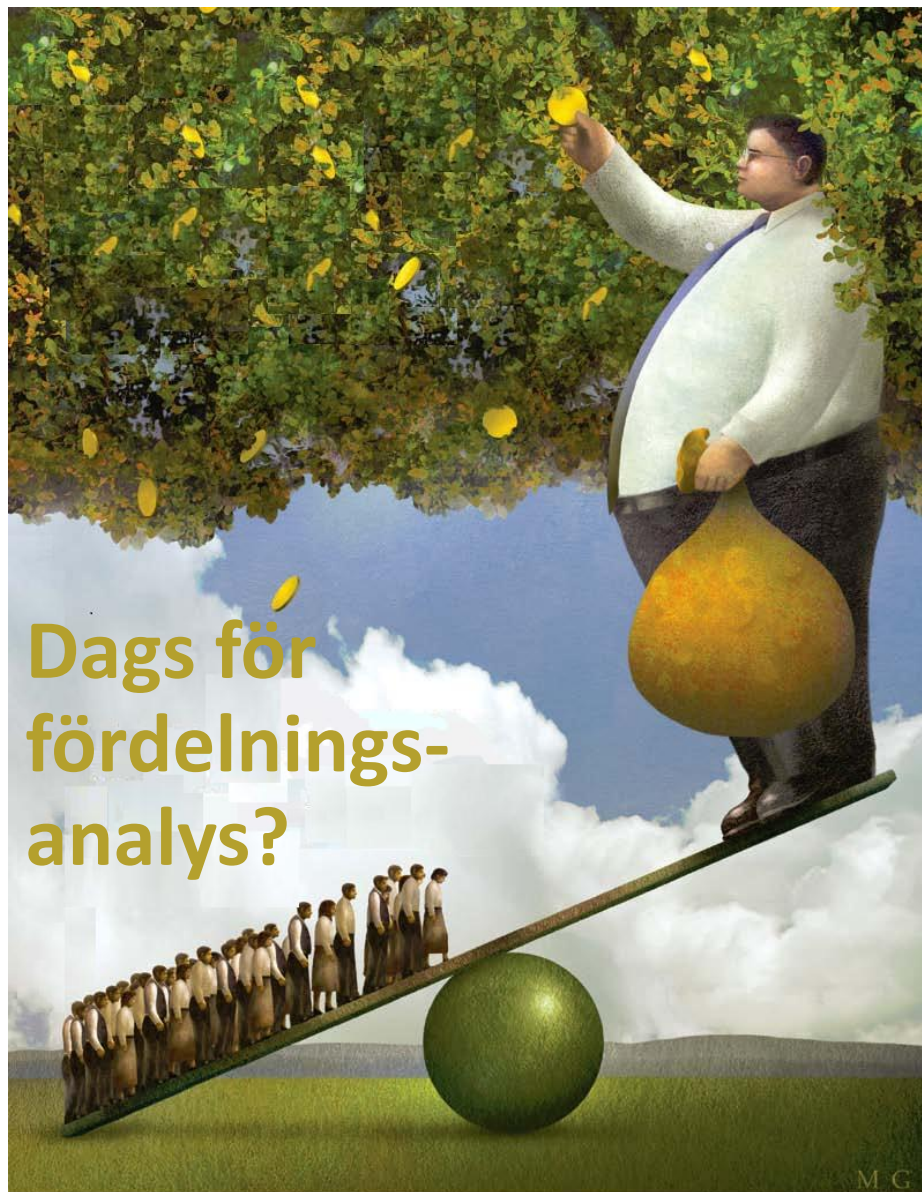
5. En internationella trend mot ökande ojämnlighet

Fördelningsmått över tid

Ginikoefficienten över tid

Dags för fördelnings- analys?

FINANSPOLITISKA RÅDET
SWEDISH FISCAL POLICY COUNCIL

Underlagsrapporter om fördelning

Varför ska vi bry oss om fördelningsfrågor?

- Jesper Roine (kommentator Andreas Bergh)

Inkomstfördelningen bland pensionärer

- Gabriella Sjögren Lindquist och Eskil Wadensjö
(kommentator Jens Magnusson)

Granskning av regeringens fördelningspolitiska redogörelser, 1992-2011

- Daniel Waldenström
- (kommentator Anders Björklund)

Konferens om fördelningspolitik

Finanspolitiska rådet

18 juni, 2012

Lars Jonung

FINANSPOLITISKA RÅDET

SWEDISH FISCAL POLICY COUNCIL